(לו) **וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיוּ** (ג) [צ]**כְּפוּתִים,** * [ק]**וַאֲפִלּוּ בַּאֲנָשִׁים שֶׁעוֹמְדִים זֶה אֵצֶל זֶה** (לז) **בְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה,** [ר]**וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁהֵם מְהַלְּכִים** (לח) **חֲשׁוּבִים מְחִיצָה, וּבֵינֵיהֶם רְשׁוּת הַיָּחִיד.** (לט) [ש]**וְהוּא שֶׁלֹּא יֵדְעוּ שֶׁהָעָמְדוּ לְשֵׁם מְחִיצָה. וַאֲפִלּוּ** [ת]**אֶחָד מֵהֶם יוֹדֵעַ, אָסוּר. וַאֲפִלּוּ אִם לֹא הוֹדִיעָם שֶׁעוֹשֶׂה מְחִיצָה עַתָּה,** [א]**אִם קָרוֹב הַדָּבָר שֶׁיֵּדְעוּ, כְּגוֹן שֶׁעָשָׂה מֵהֶם מְחִיצָה פַּעַם אַחַת,** (מ) **לֹא יַעֲשֶׂה מֵהֶם** (מא) **מְחִיצָה** (ד) **עוֹד:** ו [ב]**אִם בָּאוּ מִתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְדַעַת אַף עַל פִּי שֶׁאַחַר כָּךְ הִרְגִּישׁוּ, אֵין לָחֹשׁ:** ז [ג]**יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר** (מב) **שֶׁלֹּא יַעֲמִיד אוֹתָם אָדָם שֶׁהוּא רוֹצֶה לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּמְחִיצָה זוֹ,** (מג) **אֶלָּא יַעֲמִיד אוֹתָם אַחֵר שֶׁלֹּא לְדַעְתּוֹ.**

הַגָּהּ: וְאֵין לַעֲשׂוֹת מְחִיצָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם רַק בִּשְׁעַת הַצֹּרֶךְ וּבִשְׁעַת הַדְּחָק, וְאִם שָׁכַח דָּבָר אֶחָד בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, יוֹתֵר עָדִיף (מד) לְהוֹלִיךְ שָׁם תִּינוֹקוֹת שֶׁיָּבִיאוּ הַדָּבָר בְּלֹא מְחִיצָה מִלַּעֲשׂוֹת מְחִיצָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם וְשֶׁיְּבִיאֶנּוּ גָּדוֹל (בית יוסף בשם שבולי הלקט (פי׳ קד) סמ״ג (ל״ת פה) וספר התרומה (פי׳ רטו)): ח * [ד]**פָּרוּץ** (מה) **מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד,**

צ רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ט״ז (הכ״א). וְכָתַב הָרַב הַמַּגִּיד שֶׁהוּא מִסּוּגְיָא דְּסֻכָּה וְצִיַּנְתִּיו לְעֵיל בְּסָעִיף א׳. ק עֲרוּבִין מ״ג (ע״ב) בְּעֻבְדָּא דְּזִיקֵי. ר כֵּן מַשְׁמַע שָׁם, וְכֵן כָּתַב הָרֹא״ש בִּתְשׁוּבָה כְּלָל ב׳. ש הָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָתָן שָׁם מֵהָא דְּצִיַּנְתִּיו בְּסָעִיף ג׳. ת אֲרָחוֹת חַיִּים (סי׳ רסו) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א. א הַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ד״ה אילימא) בְּעֻבְדָּא דִּנְחָמְיָה. ב הָרִיטְבָּ״א (שם ד״ה אמר). ג הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ט״ז (הכ״ג) מַעֲבְדָּא דְּבֵי גַּנְּנָא שָׁם. ד מִשְׁנָה שָׁם ט״ו (ע״ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

דִּירָה. בַּ״ח: ה (ג) **כְּפוּתִים.** שֶׁלֹּא תִּבְרַח: (ד) **עוֹד.** וְאִם אָדָם אַחֵר רַשַּׁאי לַעֲשׂוֹת מֵהֶם מְחִיצָה, הָוֵי סָפֵק. בֵּית יוֹסֵף:

בֵּאוּר הֲלָכָה

* **וַאֲפִלּוּ בַּאֲנָשִׁים וְכוּ׳ בְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה. הִקְשָׁה הַבַּ״ח, הָא סְתָם אָדָם רָחְבוֹ אַמָּה, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ יֵשׁ בֵּינֵיהֶם הַרְבֵּה יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים גַּם כֵּן יִהְיֶה שָׁרִי מִשּׁוּם דְּעוֹמֵד מְרֻבֶּה עַל הַפָּרוּץ.** וְתֵרֵץ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) דִּלְפִיכָךְ בָּעִינַן שֶׁיִּהְיֶה פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה מִשּׁוּם רַגְלָיו דְּהֵם כְּקָנִים דְּעָלְמָא וּמִסְתָּמָא אֵין הָרַגְלַיִם דְּבוּקִים זֶה בָּזֶה, וּבִפְרָט כְּשֶׁהֵם מְהַלְּכִים דְּיֵשׁ בֵּין רֶגֶל לְרֶגֶל כְּשִׁעוּר חֲצִי אַמָּה כִּדְאִיתָא בְּסִימָן ש״א עַיֵּן שָׁם. וּבְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק יד) כָּתַב דְּהַדִּין עִם הַמָּגֵן אַבְרָהָם כְּשֶׁהוּא מְהַלֵּךְ אֲבָל לֹא כְּשֶׁהוּא עוֹמֵד, עַיֵּן שָׁם, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי קָשֶׁה, אֲפִלּוּ אִם הוּא מְהַלֵּךְ, הֲלֹא הַשִּׁעוּר שְׁלֹשָׁה טְפָחִים שֶׁיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם הוּא רַק בְּסוֹף הָרֶגֶל וְלֹא לְמַעְלָה מִזֶּה, דְּהָא הָרֶוַח שֶׁבֵּינֵיהֶם מִתְקַצֵּר וְהוֹלֵךְ לְמַעְלָה, וְאִם כֵּן, אַף שֶׁלְּמַטָּה יֵשׁ חָלָל בֵּין רֶגֶל לְרֶגֶל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, הֲלֹא כְּשֶׁנִּמְדֹּד קְצָת לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתוֹךְ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים בַּגֹּבַהּ, לֹא יִהְיֶה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים חָלָל רָחָב בֵּין רֶגֶל לְרֶגֶל וְנִימָא ׳לָבוּד׳, **וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

ח * **פָּרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד.** אֲבָל עוֹמֵד מְרֻבֶּה אוֹ פָּרוּץ כָּעוֹמֵד, מֻתָּר וּכְדִלְקַמֵּיהּ. **וְאֵין נִפְקָא מִנָּהּ בֵּין אִם הָיָה תְּחִלַּת עֲשִׂיַּת הַמְּחִיצָה בְּאֹפֶן זֶה אוֹ שֶׁנִּתְקַלְקֵל אַחַר כָּךְ. וְדַע דְּכָל הָאִסּוּר דְּפָרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד הוּא בְּהַשְּׁלֹשָׁה מְחִיצוֹת,** דִּבְדֹפֶן רְבִיעִית נִתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסִימָן שס״ג סָעִיף א׳ בֵּין בְּחָצֵר וּבֵין בְּמָבוֹי דְּאַף בְּפָרוּץ כֻּלּוֹ וְרַק שֶׁעָשָׂה תִּקּוּן כָּל שֶׁהוּא סַגִּי, עַיֵּן שָׁם כָּל אֶחָד כְּדִינוֹ:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

קָנֶה לַחֲבֵרוֹ וְכוּ׳. וְלֹא אָמְרִינַן בָּזֶה שֶׁפָּרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד, דְּלָבוּד כְּסָתוּם דָּמְיָא: (לו) **וּבִלְבַד שֶׁיִּהְיוּ כְּפוּתִים.** הַיְנוּ שֶׁהוּא כּוֹפְתָהּ מִבְּעוֹד יוֹם וּמַנִּיחָהּ וְאָז מֻתָּר לְטַלְטֵל עַל יְדֵי זֶה בְּשַׁבָּת, וְהַטַּעַם דְּבָעִינַן כְּפִיתָה, אֶחָד (יח) שֶׁלֹּא יִבְרְחוּ, וְגַם דְּאִי לָאו הָכִי (יט) יִהְיֶה הֶפְסֵק בֵּין חָלָל שֶׁבֵּין רַגְלֵי הַבְּהֵמָה לְהָאָרֶץ אֲבָל כְּשֶׁהִיא כְּפוּתָה שׁוֹכֶבֶת בְּגוּפָהּ עַל הַקַּרְקַע, וּמִיְּרֵי שֶׁיֵּשׁ עֲשָׂרָה טְפָחִים בַּגֹּבַהּ אַף כְּשֶׁהִיא שׁוֹכֶבֶת: (לז) **בְּפָחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה.** עַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (לח) **חֲשׁוּבִים מְחִיצָה וּבֵינֵיהֶם רְשׁוּת הַיָּחִיד.** וּכְגוֹן שֶׁהָיוּ מֻקָּפִים מֵאַרְבָּעָה רוּחוֹת. (כ) וּמְחִיצָה גְּמוּרָה הִיא וּמוֹעֶלֶת אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְעַיֵּן לְקַמָּן סָעִיף ז׳ בַּהַגָּ״הּ. וְהוּא הַדִּין דִּמְחִיצָה כָּזוֹ (כא) הָוֵי הֶפְסֵק לְעִנְיַן לְדַבֵּר דִּבְרֵי תּוֹרָה נֶגֶד מָקוֹם שֶׁאֵינוֹ נָקִי [אַחֲרוֹנִים]: (לט) **וְהוּא שֶׁלֹּא יֵדְעוּ וְכוּ׳.** אַף דְּבִמְחִצָּה כָּזוֹ (כג) אֵין בָּהּ מִשּׁוּם בִּנְיָן בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר כְּשֶׁיֵּדְעוּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לְזַלְזֵל בְּאִסּוּר שַׁבָּת. וַאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אָסוּר (כג) וְדִינוֹ כִּמְחִצָּה הַנַּעֲשֵׂית בְּמֵזִיד בְּסָעִיף ג׳: (מ) **לֹא יַעֲשֶׂה מֵהֶם.** [א]וְאִם אָדָם אַחֵר רַשַּׁאי לַעֲשׂוֹת מֵהֶם מְחִצָּה, הָוֵי סָפֵק, דְּשֶׁמָּא יַרְגִּישׁוּ בָּזֶה [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב) בְּשֵׁם הַבֵּית יוֹסֵף], וּבְאֵלִיָּהוּ רַבָּא (ס״ק יא) מֵקֵל בָּזֶה: (מא) **מְחִיצָה עוֹד.** וַאֲפִלּוּ (כד) בְּשַׁבָּת אַחֶרֶת, דְּמֵאַחַר שֶׁקָּרוֹב שֶׁיַּרְגִּישׁוּ הָוֵי לֵיהּ כְּמַעֲמִיד (כה) מִתְּחִלָּה לְדַעַת. וְלָא דָּמֵי לְסָעִיף ו׳, דְּהָתָם מִתְּחִלָּה לֹא הָיָה לוֹ לָחֹשׁ שֶׁיֵּדְע[וּ], וַאֲפִלּוּ בַּפַּעַם הָרִאשׁוֹן (כו) אִם לֹא הָיָה לוֹ אֲנָשִׁים כְּדֵי צָרְכּוֹ וְהֶעֱמִידָן בְּמָקוֹם אֶחָד וְאַחַר כָּךְ אָמַר לָהֶם שֶׁיֵּלְכוּ וְהוּא הוֹלֵךְ בֵּינֵיהֶם אָסוּר, שֶׁקָּרוֹב הַדָּבָר שֶׁיַּרְגִּישׁוּ, וּמַה דְּאָמְרִינַן דְּגַם כְּשֶׁהֵם מְהַלְּכִין מֻתָּר, הוּא (כז) כְּשֶׁמְּהַלְּכִין מֵעַצְמָן (כח) אוֹ שֶׁיֵּשׁ סִיעָה גְּדוֹלָה שֶׁל אֲנָשִׁים שֶׁהוֹלְכִין וְאֵין נִכָּר מַה שֶּׁהוּא הוֹלֵךְ בֵּינֵיהֶם: ז (מב) **שֶׁלֹּא יַעֲמִיד אוֹתָם וְכוּ׳.** שֶׁכְּשֵׁם שֶׁצָּרִיךְ שֶׁלֹּא יֵדְעוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁמַּעֲמִידִים אוֹתָם לִמְחִצָּה, כָּךְ צָרִיךְ שֶׁלֹּא יֵדַע הָאִישׁ שֶׁמַּעֲמִידִים בִּשְׁבִילוֹ בְּשָׁעָה שֶׁמַּעֲמִידִים אוֹתָם, אֲבָל לְאַחַר שֶׁכְּבָר הָעָמְדוּ, לְכֻלֵּי עָלְמָא לֹא אִכְפַּת כְּלָל בְּמַה שֶּׁיֵּדַע וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ו׳: (מג) **אֶלָּא יַעֲמִיד אוֹתָם אַחֵר.** וְהָרַשְׁבָּ״א חוֹלֵק עַל זֶה וְדַעְתּוֹ שֶׁגַּם הוּא בְּעַצְמוֹ מֻתָּר לְהַעֲמִידָם וְאֵין קְפִידָא רַק עַל הָאֲנָשִׁים בְּעַצְמָן שֶׁעוֹמְדִין לִמְחִצָּה שֶׁלֹּא יֵדְעוּ שֶׁהָעָמְדוּ לָזֶה, וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּהוּ רַבָּה שֶׁכָּתַב שֶׁכֵּן הוּא גַּם כֵּן מַשְׁמָעוּת שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים וְכֵן עִקָּר: (מד) **לְהוֹלִיךְ שָׁם תִּינוֹקוֹת.** וְהוּא שֶׁאֵין הַתִּינוֹק יוֹדֵעַ שֶׁחֵפֶץ זֶה הוּא שֶׁל אָבִיו וְלַהֲנָאַת עַצְמוֹ הוּא מִתְכַּוֵּן בַּהֲבָאָתוֹ אוֹתוֹ שֶׁסָּבוּר שֶׁמָּצָא חֵפֶץ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אֲבָל אִם יוֹדֵעַ שֶׁחֵפֶץ זֶה הוּא שֶׁל אָבִיו הֲרֵי הוּא מִתְכַּוֵּן מִן הַסְּתָם בַּהֲבָאָתוֹ בִּשְׁבִיל אָבִיו וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לִמְחוֹת בְּתִינוֹק זֶה שֶׁלֹּא יְבִיאֶנּוּ וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יוֹלִיכֶנּוּ שָׁמָּה כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֶנּוּ, וְהוּא הַדִּין אִם הַחֵפֶץ הוּא שֶׁל אָדָם אַחֵר וְהַתִּינוֹק יוֹדְעוֹ וּמַכִּירוֹ וִיבִיאֶנּוּ אֵלָיו. וְכָל זֶה בַּאֲחֵרִים, אֲבָל אָבִיו מְצֻוֶּה לְחַנְּכוֹ וְלִגְעֹר בּוֹ וּלְהַפְרִישׁוֹ כְּשֶׁרוֹאֵהוּ מְחַלֵּל שַׁבָּת אֲפִלּוּ לַהֲנָאַת עַצְמוֹ וַאֲפִלּוּ בְּאִסּוּרֵי דִּבְרֵי סוֹפְרִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן שמ״ג וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יוֹלִיכֶנּוּ שָׁמָּה כְּדֵי שֶׁיְּבִיאֶנּוּ אֲפִלּוּ אֵין הַחֵפֶץ שֶׁלּוֹ [אַחֲרוֹנִים]: ח (מה) **מְרֻבֶּה.** אֲפִלּוּ שְׁתֵּי מְחִצּוֹת שְׁלֵמוֹת [וְגַם הַדֹּפֶן שֶׁבָּהּ הַלֶּחִי אוֹ צוּרַת הַפֶּתַח עֲשׂוּיָה כַּדִּין] (כט) וּבַמְּחִצָּה הַשְּׁלִישִׁית הָיָה הַפָּרוּץ מְרֻבֶּה, נֶחֱשָׁב אוֹתָהּ הַמְּחִצָּה כְּמָאן דְּלֵיתֵיהּ וַאֲפִלּוּ כְּנֶגֶד הָעוֹמֵד נֶחְשָׁב כְּפָרוּץ, וְנִמְצָא שֶׁאֵין לוֹ בְּסַךְ הַכֹּל כִּי אִם שָׁלֹשׁ מְחִצּוֹת, אֲבָל כְּשֶׁעוֹמֵד מְרֻבֶּה מֻתָּר. (ל) וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאֲפִלּוּ הָעוֹמֵד אֵינוֹ מְרֻבֶּה מִצַּד אֶחָד רַק מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (יח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): (יט) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסוֹף סָעִיף קָטָן ט׳ וּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל שָׁם, עַיֵּן שָׁם. וְלִכְאוֹרָה לְפִי זֶה אֵין צָרִיךְ שׁוּב לְתֵרוּצוֹ שֶׁל הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ח׳ דְּהָכָא מַיְירֵי שֶׁעוֹמֶדֶת בְּמָקוֹם פָּרוּץ, עַיֵּן שָׁם: (כ) רַשְׁ״י בְּדַף מ״ג עַמּוּד ב׳ וְרַשְׁבָּ״א הוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף. וְשָׁם בִּגְמָרָא מַיְירֵי בְּעֻבְדָּא דְּרָבָא כַּד הָוֵי אָתֵי מִפִּרְקֵיהּ וְהָיוּ מְהַלְּכִין אַחֲרָיו סִיעָה גְּדוֹלָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וְאִיכָּא לְמֵימַר שֶׁדַּוְקָא בִּבְהַאי גַּוְנָא שֶׁלֹּא שְׁכִיחַ שֶׁיִּתְפָּרְדוּ, **אֲבָל בַּאֲנָשִׁים מוּעָטִים מִסְתַּבְּרָא שֶׁאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה,** דִּילְמָא יִתְפָּרְדוּ בְּתוֹךְ כָּךְ עַד שֶׁיִּהְיֶה בֵּינֵיהֶם פָּרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד אַחֲרֵי דְּבָעִינַן שֶׁלֹּא יֵדְעוּ שֶׁהֻעַמְדוּ לְשֵׁם מְחִצָּה. **וְאָמְנָם כְּבָר כָּתַב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ** גּוּפָא בְּסָעִיף ז׳ **בְּהַגָּ״הּ שֶׁאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה אֶלָּא מִדֹּחַק. וּמִסְתַּפְּקָנָא אִם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים יֵשׁ לִסְמֹךְ אֲפִלּוּ מִדֹּחַק כְּשֶׁהֵם אֲנָשִׁים מוּעָטִים:** (כא) **וּפָשׁוּט דְּבָזֶה מוֹעִיל אֲפִלּוּ יֵדְעוּ שֶׁהֶעֱמִידָם לְשֵׁם מְחִצָּה:** (כג) טַ״ז (סק״ג) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א (ש״ג ס״ה קסו): (כג) כֵּן מַשְׁמַע מִכַּמָּה אַחֲרוֹנִים. **וְאִם הֶעֱמִידָם מֵעֶרֶב שַׁבָּת,** עַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (א״א ס״ק יד) בְּשֵׁם עוֹלַת שַׁבָּת (סק״ו) שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה, **וְנִרְאֶה דְּבִשְׁעַת הַדְּחָק יֵשׁ לְהָקֵל:** (כד) גְּמָרָא (עירובין מד.): (כה) כֵּן נִרְאֶה פָּשׁוּט, דְּלֹא יִסְתֹּר שְׁנֵי דְּבָרִים אַהֲדָדֵי, וְעַיֵּן תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק טו): (כו) טַ״ז (סק״ג) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יג) לְפִי בֵּאוּר הַמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל, וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״ז (סט״ו): (כז) הַגְּרַ״ז (סי״ד): (כח) תּוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק טז): ח (כט) מוּכָח בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת בַּגְּמָרָא: (ל) כֵּן מַשְׁמַע מִתּוֹסָפוֹת ט״ז עַמּוּד ב׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אִי, מַשְׁמַע דִּסְבִירָא לְהוּ דְּדַוְקָא הֵיכָא דְּיֵשׁ סְבָרָא דַּאֲוִירָא דְּהַאי גִּיסָא וּדְהַאי גִּיסָא מְבַטֵּל לֵיהּ, אֲבָל בְּלָאו הָכִי הָוֵי עוֹמֵד בְּכָל גַּוְנֵי, וְכֵן כָּתַב לְהֶדְיָא בְּאוֹר זָרוּעַ (סי׳ קכו) דַּאֲפִלּוּ מִשְׁתֵּי רוּחוֹת הָוֵי עוֹמֵד [וְהוּבָא בְּהַגָּהוֹת אֶשֶׁר״י (עירובין פ״א סי׳ כג) וּבְמָגֵן

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סי״ד) כתב שספק דברי סופרים להקל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

אָסוּר, [ה]אֶלָּא אִם כֵּן כָּל פִּרְצָה מֵהֶם (מו) פְּחוּתָה (מז) מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים: ט (מח) *[ו]פָּרוּץ כָּעוֹמֵד, מֻתָּר (מט) בֵּין בִּשְׁתִּי (נ) בֵּין בְּעֵרֶב, [ז]וּבִלְבַד (נא) שֶׁלֹּא יְהֵא בְּמָקוֹם אֶחָד פָּרוּץ יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר, (נב) אֲבָל עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת מֻתָּר, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּפֶתַח: י [ח]אִם עָשָׂה צוּרַת פֶּתַח (נג) אֲפִלּוּ לְפִרְצָה יְתֵרָה מֵעֶשֶׂר, (נד) מֻתָּר. [ט]וַאֲפִלּוּ לֹא נָעַץ אֶלָּא אַרְבָּעָה קוֹנְדִיסִין בְּאַרְבַּע רוּחוֹת וְעָשָׂה צוּרַת פֶּתַח (נה) עַל גַּבֵּיהֶן, מֻתָּר. (נו) [י]וְהָנֵי מִלֵּי בֶּחָצֵר וּמָבוֹי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם דָּיוֹרִין, *אֲבָל בְּבִקְעָה לֹא מְהֲנֵי *בְּשֶׁכָּל הָרוּחוֹת

ה רַשִׁ״י שָׁם וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ט״ז (הי״ז), מַמְשָׁנָה דְּמַקִּיפִין בְּקָנִים, שָׁם ט״ז (ע״ב). ו שָׁם בַּגְּמָרָא ט״ז (ע״ב). ז מִשְׁנָה שָׁם ט״ו (ע״ב). ח מִשְׁנָה בְּרֵישׁ עֲרוּבִין (ב.). ט שָׁם י״א (ע״ב) מַסְקָנַת הַגְּמָרָא אַלִּיבָּא דְּמַתְנִיתָא. י שָׁם בְּדִבְרֵי הָרֹא״ש סִימָן י״ג בַּפֵּרוּשׁ הַשֵּׁנִי.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מִצְטָרְפִים אַהֲדָדֵי וּמִתְבַּטֵּל הַפָּרוּץ לְגַבֵּיהּ, וַאֲפִלּוּ אִם הָעוֹמֵד גּוּפָא שֶׁבִּשְׁנֵי הַצְּדָדִים אֵינוֹ בְּמִלּוּאוֹ (לא) אֶלָּא יֵשׁ בְּכָל אֶחָד גַּם כֵּן פִּרְצָה אֶלָּא שֶׁהָעוֹמֵד רָבָה עָלָיו, נֶחֱשָׁב עַל יְדֵי זֶה כְּאִלּוּ כֻּלּוֹ עוֹמֵד וּמִתְבַּטֵּל הַפָּרוּץ שֶׁבָּאֶמְצַע, כְּגוֹן שֶׁהָיָה שֶׁטַח הָרוּחַ רֹחַב חֲמִשָּׁה עָשָׂר אַמָּה וְנִשְׁאַר בִּקְצֵה הַכֹּתֶל אַמָּה וְנִפְרַץ אַמָּה וְנִשְׁאָר עוֹמֵד שְׁנֵי אַמּוֹת וְאֶצְלוֹ פִּרְצָה גְּדוֹלָה שֶׁל שִׁבְעָה אַמּוֹת וְאֶצְלוֹ עוֹמֵד שְׁנֵי אַמּוֹת וְעוֹד פִּרְצָה אַמָּה וְעוֹד פַּס אַמָּה בַּקָּצֶה הַשֵּׁנִי שֶׁל הַכֹּתֶל, נֶחֱשָׁב זֶה כְּאִלּוּ עוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ: (מו) פְּחוּתָה וְכוּ׳. דְּהָוֵי לָבוּד וּכְעוֹמֵד דָּמֵי, וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ אִם בְּלֹא זֶה הָיָה שָׁם פִּרְצָה גְּדוֹלָה כְּגוֹן שֶׁמַּחֲזִיק שֶׁטַח אוֹתוֹ הָרוּחַ אַחַת עֶשְׂרֵה אַמָּה וְהָיָה שָׁם פִּרְצָה שֶׁל חֲמִשָּׁה אַמּוֹת בְּמָקוֹם אֶחָד וּבְשִׁשָּׁה אַמּוֹת הַנּוֹתָרִים הָיָה בְּכֻלָּן פְּרָצוֹת קְטַנּוֹת שֶׁל פָּחוֹת פָּחוֹת מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, (לג) חָשְׁבִינַן אוֹתָן הַפְּרָצוֹת כְּאִלּוּ הֵן סְתוּמוֹת וְנִמְצָא שֶׁהָעוֹמֵד מְרֻבָּה: (מז) מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים. וְאַף דִּבְפָרוּץ כָּעוֹמֵד מְבֹאָר בְּסָעִיף ט׳ דְּעַד עֶשֶׂר אַמּוֹת נֶחֱשָׁב לְפֶתַח, בְּפָרוּץ מְרֻבָּה אֲפִלּוּ עַל יְדֵי פְּרָצוֹת שֶׁל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים גַּם כֵּן אָסוּר, מִשּׁוּם דְּהָעוֹמֵד מִתְבַּטֵּל לְגַבֵּיהּ: ט (מח) פָּרוּץ כָּעוֹמֵד מֻתָּר. דְּלֹא צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא הָעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ, אֲפִלּוּ אִם שָׁוִין הֵם גַּם כֵּן מֻתָּר כֵּיוָן שֶׁאֵין הַפָּרוּץ מְרֻבָּה, וַאֲפִלּוּ כְּנֶגֶד הַפָּרוּץ (לג) מֻתָּר לְטַלְטֵל, דְּיֵשׁ עַל זֶה דִּין מְחִצָּה שְׁלֵמָה: (מט) בֵּין בִּשְׁתִּי. שֶׁעוֹמֵד עַל גַּבֵּי קַרְקַע בַּגֹּבַהּ וְיֵשׁ (לד) חֲלָלִים רְחָבִים בְּתוֹךְ הַמְּחִצָּה עַד שֶׁהַפָּרוּץ הוּא שָׁוֶה לָעוֹמֵד: (נ) בֵּין בָּעֵרֶב. דַּע (לה) דְּכָל מְחִצָּה צָרִיךְ שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּתַחְתִּיתוֹ חָלָל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים [דְּאִם הָיָה בּוֹ חָלָל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים אֲפִלּוּ לְמַעְלָה עָשָׂה הַשִּׁבְעָה טְפָחִים בְּלֹא שׁוּם חָלָל דְּנִמְצָא שֶׁהָעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ אוֹ שֶׁהָיָה לְמַעְלָה עֲשָׂרָה טְפָחִים שְׁלֵמִים, גַּם כֵּן לָא מְהַנֵּי, דְּהָוֵי לֵיהּ מְחִצָּה שֶׁהַגְּדָיִים בּוֹקְעִין תַּחְתֶּיהָ], וְכֵן אִם הַמְּחִצָּה הָיָה לְמַטָּה גֹּבַהּ שִׁשָּׁה טְפָחִים (לו) וְהִרְחִיק שְׁלֹשָׁה טְפָחִים שְׁלֵמִים וְהֶעֱמִיד לְמַעְלָה עוֹד פַּס וְהִשְׁלִימוֹ לַעֲשָׂרָה טְפָחִים גַּם כֵּן לָא מְהַנֵּי אַף שֶׁהָעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ, (לז) דְּאָתֵי אֲוִיר שֶׁל חָלָל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים שֶׁתַּחַת הַפַּס וַאֲוִיר שֶׁלְּמַעְלָה מִן הַפַּס עַד לָרָקִיעַ וּמְבַטְּלֵי לֵיהּ לְהַפַּס שֶׁבָּאֶמְצַע, (לח) וְכֵן אִם עָשָׂה לְמַטָּה בְּתַחְתִּיתוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים וְכֵן לְמַעְלָה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים וּבָאֶמְצַע נִשְׁאָר רֹחַב אַרְבָּעָה טְפָחִים חָלָל, אַף שֶׁבְּסַךְ הַכֹּל יֵשׁ עוֹמֵד שֶׁל שִׁשָּׁה טְפָחִים וּמְרֻבָּה הוּא עַל הֶחָלָל שֶׁבֵּינְתַיִם, לָא הָוֵי מְחִצָּה, דְּאָתֵי אֲוִירָא דִּלְמַעְלָה וְהָאֲוִיר אַרְבָּעָה טְפָחִים שֶׁבָּאֶמְצַע וּמְבַטְּלֵי לֵיהּ לְהַשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, אֲבָל אִם עָשָׂה לְמַעְלָה אַרְבָּעָה טְפָחִים וּבְתַחְתִּיתוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים וּבָאֶמְצַע נִשְׁאָר שְׁלֹשָׁה טְפָחִים חָלָל, בָּזֶה לָא אָמְרִינַן דְּהָאֲוִירִין מְבַטְּלֵי לֵיהּ לְהָאַרְבָּעָה טְפָחִים עוֹמֵד שֶׁלְּמַעְלָה, שֶׁאַחֲרֵי שֶׁהוּא מְרֻבָּה עַל הָאֲוִיר שֶׁתַּחְתָּיו אֵין יָכוֹל הָאֲוִיר לְבַטְּלוֹ דְּאַדְּרַבָּה הָאֲוִיר בָּטֵל לְגַבֵּיהּ וּכְאִלּוּ סָתוּם כֻּלּוֹ דָּמְיָא. וְהִנֵּה בְּזֶה הַצִּיּוּר שֶׁצִּיַּרְנוּ הָעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ וּפָרוּץ כָּעוֹמֵד לָא מַשְׁכַּחַת לָהּ בְּעֵרֶב כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה פרוץ), וְהִנֵּה לָשׁוֹן זֶה שֶׁל הַמְחַבֵּר הוּא נוֹבֵעַ מִלְּשׁוֹן הַטּוּר, וְנִרְאֶה דְּהַטּוּר לָאו דַּוְקָא נָקַט פָּרוּץ כָּעוֹמֵד לְעִנְיַן עֵרֶב, וּמִשּׁוּם שְׁתִי נַקְטֵיהּ, וְתֵדַע דִּבְפִסְקֵי הָרֹא״ש (פ״א סי׳ יג) לֹא כָּתַב שָׁם רַק דְּעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ מַתִּיר בְּעֵרֶב, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה: (נא) שֶׁלֹּא יְהֵא וְכוּ׳. דְּעַל יְדֵי זֶה נֶחֱשָׁב כָּל הַכֹּתֶל כְּאִלּוּ אֵינוֹ, וַאֲפִלּוּ הָעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ: (נב) אֲבָל עַד עֶשֶׂר. וְעַד בִּכְלָל: י (נג) אֲפִלּוּ וְכוּ׳. דְּשׁוּב אֵין נֶחֱשָׁב הַמָּקוֹם הַהוּא לְפִרְצָה: (נד) מֻתָּר. וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁכָּל הָאַרְבָּעָה רוּחוֹת הָיָה בָּהֶן פְּרָצוֹת כָּאֵלּוּ: (נה) עַל גַּבֵּיהֶן מֻתָּר. לְטַלְטֵל בְּתוֹכָן, דְּכִדְפָנוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן פְּתָחִים חֲשִׁיבִי: (נו) וְהָנֵי מִלֵּי בְּחָצֵר וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁנָּפְלוּ כְּתָלֶיהָ וְעָשָׂה שָׁם קוּנְדָּסִין בְּצוּרַת פְּתָחִים,

בֵּאוּר הֲלָכָה

ט * פָּרוּץ כָּעוֹמֵד מֻתָּר בֵּין בִּשְׁתִּי בֵּין בְּעֵרֶב. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק ג) בְּמַה שֶׁכָּתַבְנוּ דִּלְעִנְיַן עֵרֶב לֹא מַשְׁכַּחַת לָהּ, וַאֲבָאֵר דְּבָרַי. הִנֵּה אַף דִּבְבֵית יוֹסֵף כָּתַב לְבָאֵר דִּבְרֵי הַטּוּר דְּאַף דְּבַגְּמָרָא (טז:) אַיְירֵי לְעִנְיַן עֵרֶב בְּעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ, מִכָּל מָקוֹם לְפִי מַאי דַּאֲנָן קַיְימָא לָן דְּפָרוּץ כָּעוֹמֵד נַמִי שָׁרִי הוּא הַדִּין בְּעֵרֶב נַמִי דִּינָא הָכִי, אֲבָל בְּעַל כָּרְחָךְ אִי אֶפְשָׁר לוֹמַר כֵּן, דִּבְעֵרֶב הֵיכִי מַשְׁכַּחַת לָהּ, דְּאִם הָיָה פָּרוּץ כָּעוֹמֵד וּכְגוֹן שֶׁעָשָׂה לְמַעְלָה פַּס שֶׁל שָׁלֹשׁ וּמֶחֱצָה טְפָחִים וְהֶחָלָל נַמִי שָׁלֹשׁ וּמֶחֱצָה טְפָחִים [וּלְמַטָּה פַּס שֶׁל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, דִּבְלָאו הָכִי אֵין מְחִיצָה כְּלָל], לֹא נוּכַל לְהַתִּיר בָּזֶה מֵחֲמַת פָּרוּץ כָּעוֹמֵד, דְּכֵיוָן שֶׁיֵּשׁ אֲוִיר לְמַעְלָה מֵהַפַּס הָעֶלְיוֹן עַד לָרָקִיעַ, אָמְרִינַן אָתֵי אֲוִירָא דְּהַאי גִּיסָא וּדְהַאי גִּיסָא [הַיְנוּ הֶחָלָל שֶׁבָּאֶמְצַע] וּמְבַטְּלֵי לֵיהּ לְהַפַּס, וְדַוְקָא בְּעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ כְּגוֹן שֶׁהָיָה הַפַּס אַרְבָּעָה וּבָאֶמְצַע שָׁלֹשׁ אָז לֹא אָמְרִינַן אָתֵי אֲוִירָא וּמְבַטְּלֵי לֵיהּ, אֲבָל לֹא כְּשֶׁהַפָּרוּץ שָׁוֶה לָעוֹמֵד, וְכִדְמוּכָח בְּהֶדְיָא בַּסּוּגְיָא דַף י׳ עַמּוּד ב׳ דַּאֲפִלּוּ לְמַאן דְּאָמַר פָּרוּץ כָּעוֹמֵד מֻתָּר, אִם יֵשׁ אֲוִיר מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִין אָתֵי אֲוִירָא וּמְבַטֵּל לֵיהּ, וְהָעְתִּיק דִּין זֶה בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק כג) לְדִינָא לְעִנְיַן שְׁתִי, עַיֵּן שָׁם, וְעַל כָּרְחָךְ צָרִיךְ לוֹמַר דְּהַטּוּר לָאו בְּדַוְקָא נָקַט פָּרוּץ כָּעוֹמֵד לְעִנְיַן עֵרֶב, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ג), וְדִבְרֵי הַבֵּית יוֹסֵף צָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל. וְדַע דְּהָא דְּקַיְימָא לָן פָּרוּץ כָּעוֹמֵד מֻתָּר הוּא אֲפִלּוּ כָּל הָאַרְבַּע מְחִיצוֹת עֲשׂוּיוֹת כֵּן, וּרְאֶיָה מִמַּה דְּאִיתָא שָׁם בַּמִּשְׁנָה וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהֵא הַפְּרָצוֹת יְתֵרוֹת עַל הַבִּנְיָן דְּמַיְירֵי הַמִּשְׁנָה בְּכָל הַהֶקֵּף:

י * אֲבָל בְּבִקְעָה לֹא מְהַנֵּי וְכוּ׳. מִסְּתִימַת הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ וְכֵן מִקִּצּוּר פִּסְקֵי הָרֹא״ש (פ״א יג) וּמִתּוֹסָפוֹת (יא.) דִּבּוּר הַמַּתְחִיל אִילֵימָא מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בְּעֶשֶׂר לֹא מְהַנֵּי בְּבִקְעָה, אָכֵן מִדִּבְרֵי הַיְרוּשַׁלְמִי (כלאים פ״ד ה״ב) שֶׁהוּבָא בָּרֹא״ש (סי׳ יג) מַשְׁמַע בְּהֶדְיָא דְּדַוְקָא בְּיוֹתֵר מֵעֶשֶׂר לֹא מְהַנֵּי אֲבָל בְּעֶשֶׂר מְהַנֵּי אַף בְּבִקְעָה, וְלָמָּה נֹאמַר שֶׁהָרֹא״ש יַחֲלֹק עַל זֶה [וְכֵן מַשְׁמַע קְצָת מִפַּשְׁטִיּוּת הַסּוּגְיָא דִּילָן, דְּקָאָמַר אִילֵימָא בְּעֶשֶׂר׳ וְכוּ׳ וְלֹא מְשַׁנֵּי דְּרַבִּי יוֹחָנָן אַיְירֵי בְּבִקְעָה, עַיֵּן שָׁם], וּלְדִינָא בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל וְלִסְמוֹךְ אַסְמַ״ג (ל״ת סה) וּסְמַ״ק (סי׳ רפב) שֶׁכָּתְבוּ בְּהֶדְיָא לְהָקֵל בָּזֶה. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל מח ס״ה) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן בְּהֶדְיָא לְהָקֵל. וְדַע עוֹד דְּאִם עָשָׂה אַרְבָּעָה קוּנְדָּסִין בִּרְשׁוּת הָרַבִּים בְּצוּרַת הַפֶּתַח, בְּוַדַּאי לֹא מְהַנֵּי אַף בְּעֶשֶׂר, דְּהָא מְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן שס״ד דְּאֵין מְעָרְבִין רְשׁוּת הָרַבִּים כִּי אִם בִּדְלָתוֹת:

* כְּשֶׁכָּל הָרוּחוֹת עַל יְדֵי צוּרַת הַפֶּתַח. הַפְּרִי מְגָדִים נִסְתַּפֵּק בְּסִימָן שס״ג

שַׁעַר הַצִּיּוּן

אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י״ז], וְכֵן מַשְׁמַע בְּרִיטְבָּ״א בְּאוֹתָהּ סוּגְיָא (ד״ה ושמעינן). וּמַה שֶׁכָּתַבְתִּי בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים, מִשּׁוּם דְּדַעַת הָרַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (ש״ב ס״ב לה) וְהָרִיאַ״ז [הוּבָא בְּשִׁלְטֵי גִּבּוֹרִים (עירובין ד.)], דְּעוֹמֵד מִשְׁתֵּי רוּחוֹת לֹא נִקְרָא עוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ. וְדַע עוֹד דְּאַף לְדַעַת הָאוֹר זָרוּעַ דְּמִשְׁתֵּי רוּחוֹת הָוֵי עוֹמֵד לְבַטֵּל הַפָּרוּץ, דַּוְקָא שֶׁהָיָה עוֹמֵד גָּמוּר, אֲבָל אִם הָיָה עוֹמֵד רַק עַל יְדֵי לָבוּד, לֹא מִצְטָרְפִי לְבַטֵּל הַפָּרוּץ וּכְמוֹ שֶׁהֵבִיא הַגָּהוֹת אֶשֵׁר״י בִּשְׁמוֹ, וְעַיֵּן שָׁם בְּאוֹר זָרוּעַ שֶׁתֵּרֵץ בָּזֶה סְתִירַת הַסּוּגְיָא לְעִנְיַן עוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ מִשְׁתֵּי רוּחוֹת, אֲבָל מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת וְהָרִיטְבָּ״א שֶׁתֵּרְצוּ בְּאֹפֶן אַחֵר, מוּכָח דִּלְדִידְהוּ אֵין חִלּוּק בָּזֶה בֵּין עוֹמֵד גָּמוּר וּבֵין עוֹמֵד שֶׁעַל יְדֵי לָבוּד, מִכָּל מָקוֹם לַהֲלָכָה אֵין לְהָקֵל בָּזֶה, מֵאַחַר דִּלְדַעַת הָרַשְׁבָּ״א וְרִיאַ״ז בְּלָאו הָכִי בְּעוֹמֵד מְרֻבָּה עַל הַפָּרוּץ מִשְׁתֵּי רוּחוֹת לֹא חָשִׁיב עוֹמֵד מְרֻבָּה וְכַנַּ״ל: (לא) דְּחָשִׁיב זֶה כְּעוֹמֵד וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שס״ג סָעִיף ל״ד, וּמִמֵּילָא לְמַאן דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּמִשְׁתֵּי רוּחוֹת גַּם כֵּן חָשִׁיב עוֹמֵד, אֲפִלּוּ בִּכְהַאי גַּוְנָא הָוֵי עוֹמֵד: (לב) מְבֹאָר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת: ט (לג) גְּמָרָא (עירובין טז.) וְאַחֲרוֹנִים: (לד) וְהוּא הַדִּין אִם הָיָה הַפָּרוּץ בְּמָקוֹם אֶחָד, שֶׁחֲצִי הַכֹּתֶל נִפְרָץ. וְעַיֵּן בְּרֵישׁ סִימָן שס״ה (סעיף א) לְעִנְיַן אִם הַפִּרְצָה הָיָה בְּרֹאשׁ הַמָּבוֹי. וּלְעִנְיַן חָצֵר יֵשׁ עוֹד כְּלָלִים אֲחֵרִים, עַיֵּן רֵישׁ סִימָן שס״ג (סעיף ב): (לה) גְּמָרָא (שם טז:): (לו) דְּאִם לֹא הָיוּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים שְׁלֵמִים הָוֵי לָבוּד: (לז) גְּמָרָא (שם): (לח) תּוֹסָפוֹת (שם ד״ה אי) וְהָרִיטְבָּ״א (שם). וְכָל שֶׁכֵּן לְהָרַשְׁבָּ״א וְהָרִיאַ״ז בְּלָאו הָכִי לֹא מְהַנֵּי, דְּהָוֵי עוֹמֵד מִשְׁתֵּי רוּחוֹת וּלְדַעְתָּם לֹא הָוֵי עוֹמֵד. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז) שֶׁמְּצַדֵּד לוֹמַר דְּגַם הַגָּהוֹת אֶשֵׁר״י בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ לֹא פָּלִיג עַל זֶה, וְהַמְעַיֵּן הֵיטֵב בְּאוֹר זָרוּעַ שֶׁלְּפָנֵינוּ מִתְּחִלַּת

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah